

Súd: Okresný súd Bardejov
Spisová značka: 6C/97/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8214203420
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Milan Majerník, PhD.
ECLI: ECLI:SK:OSBJ:2016:8214203420.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bardejov samosudcom JUDr. Milanom Majerníkom, PhD, v právnej veci žalobcu: Home Credit Slovakia, a.s., so sídlom Teplická 7434/147, 921 22 Piešťany, IČO: 36 234 176, proti žalovanej: K. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q. XX, XXX XX Q., o zaplatenie 1.777,88 EUR s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Žalobu z a m i e t a.

Žalovanej náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

o d ô v o d n e n i e :

Žalobca sa žalobou doručenu tunajšiemu súdu dňa 5.5.2014 domáhal zaplatenia sumy vo výške 1.777,88 EUR spolu s vyčísleným ročným úrokom z omeškania vo výške 301,16 EUR a úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 1.777,88 EUR odo dňa 1.5.2014 do zaplatenia a nahradenia trov konania pozostávajúcich zo súdneho poplatku.

Žalobca v odôvodnení žaloby uviedol, že uzavrel so žalovanou dňa X.X.XXXX Úverovú zmluvu č. XXXXXXXXXXXX, ktorej predmetom bolo poskytnutie spotrebiteľského úveru vo výške 1.700 EUR, ktorý sa žalovaná zaviazala vrátiť v 84 pravidelných mesačných splátkach po 42,25 EUR. Nakoľko žalovaná nesplácala úver riadne a včas, čo vyplýva z priloženého splátkového kalendára, žalobca vyzval žalovanú k splateniu celého zostatku úveru listom zo dňa 28.5.2012. Žalobca v odôvodnení žaloby špecifikoval ním požadovaný nárok pozostávajúci z istiny vo výške 28,30 EUR, úroku vo výške 127,80 EUR, zosplatennej istiny vo výške 1.620,88 Eur, poplatku za možnosť zmeny splátky vo výške 0,90 Eur.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom žalovanej, oboznámením sa so žalobou, výpisom z obchodného registra týkajúcim sa zápisu žalobcu, poštovým podacím hárkom (čl. 18 spisu), úverovou zmluvou č. XXXXXXXXXXXX zo dňa X.X.XXXX, výpisom čerpania splátok a úhrad, výzvou k splateniu celého úveru, úverovými zmluvnými podmienkami spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s. a ostatným spisovým materiálom, pričom zistil tento skutkový stav:

Žalobca ako veriteľ a žalovaná ako dlžník uzavreli dňa X.X.XXXX Úverovú zmluvu č. XXXXXXXXXXXX (ďalej len „Zmluva“), na základe ktorej žalobca poskytol žalovanej bezúčelový úver vo výške 1.700 EUR. Celková výška úveru predstavovala sumu 1.700 EUR a celková čiastka splatná spotrebiteľom bola vo výške 3.549 EUR. Mesačná splátka úveru bola vo výške 42,25 EUR a počet splátok 48. Ročná úroková sadzba bola vo výške 23,61 %, ročná percentuálna miera nákladov RPMN bola vo výške 26,7 % až 27,7 % a priemerná hodnota RPMN bola vo výške 17,62 %. Termín splatnosti splátok bol určený malou hviezdíčkou s tým, že prvá splátka je splatná po mesiaci od dátumu poskytnutia úveru. Pokiaľ kalendárny mesiac neobsahuje poradové číslo dňa poskytnutia úveru, je splatnosť prvej splátky posledný deň v tomto kalendárnom mesiaci. Dátum splatnosti druhej a nasledujúcich splátok je vždy 15. deň v

kalendárnom mesiaci, počínajúc kalendárnym mesiacom nasledujúcim po mesiaci, v ktorom je splatná prvá splátka.

Z výpisu čerpania, splátok a úhrad realizovaných žalovanou týkajúcich sa tejto Zmluvy vyplýva, že žalovaná splatila splátky v celkovej výške 265,50 EUR, pričom posledná splátka bola realizovaná dňa 21.2.2012. Nakoľko žalovaná úver nesplácala, žalobca výzvou zo dňa 28.5.2012 vyzval žalovanú k splateniu celého úveru, ktorý vyčíslil na sumu 1802,12 EUR. Žalovanej bola táto výzva odoslaná dňa 31.5.2012, čo vyplýva z poštového podacieho hárku.

Na základe takto zisteného skutkového stavu súd právne uzatvára:

Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu uzavretia Zmluvy (10.10.2011) Spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

Podľa § 1 ods. 8 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov ustanoveniami tohto zákona nie sú dotknuté ustanovenia Občianskeho zákonníka ani osobitných predpisov.

Podľa § 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov na účely tohto zákona sa rozumie

- spotrebiteľom fyzická osoba, ktorá nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania,
- veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 9 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi.

Podľa § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti:

- druh spotrebiteľského úveru,
- obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu; ak je spotrebiteľský úver ponúkaný alebo zmluva o spotrebiteľskom úvere uzavieraná prostredníctvom finančného agenta, zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje aj údaje o ňom v rozsahu údajov ako u veriteľa, podľa toho, či ide o finančného agenta právnickú osobu alebo fyzickú osobu,
- adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,
- meno, priezvisko a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa,
- identifikáciu osoby, ktorej vlastnícke právo k tovaru alebo službe neprechádza na spotrebiteľa okamihom odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva k tomuto tovaru alebo službe spotrebiteľom,
- dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru,
- celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,
- opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo služby, ak ide o spotrebiteľský úver vo forme odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu alebo ak ide o zmluvu o viazanom spotrebiteľskom úvere,
- úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru,

- j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,
- k) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia,
- l) právo spotrebiteľa vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky podľa odseku 5, ak sa amortizuje istina na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere na dobu určitú, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- m) súhrnný prehľad, ktorý obsahuje lehoty a podmienky splácania úrokov a súvisiacich pravidelných a nepravidelných poplatkov, ak sa poplatky a úroky majú platiť bez amortizácie istiny,
- n) prípadne poplatky za vedenie jedného alebo viacerých účtov, na ktorých sa zaznamenávajú platobné transakcie a čerpania, ak je otvorenie účtu povinné, spoločne s poplatkami za používanie platobných prostriedkov na platobné transakcie a čerpania a inými poplatkami vyplývajúcimi zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienkami, za akých sa tieto poplatky môžu zmeniť,
- o) úrokovú sadzbu, ktorá sa použije v prípade omeškania spotrebiteľa s platením splátok, a spôsob jej úpravy a prípadné poplatky pri neplnení zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- p) upozornenie týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru,
- q) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie,
- r) výšku poplatkov hradených spotrebiteľom za úkony notára, ak sú veriteľovi známe,
- s) informácie o právach podľa § 15 a podmienky ich uplatnenia,
- t) právo na splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti, postup pri takom splatení spotrebiteľského úveru a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti podľa § 16,
- u) spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- v) informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- w) právo na odstúpenie od zmluvy o spotrebiteľskom úvere, lehotu, počas ktorej možno toto právo uplatniť, a ďalšie podmienky jeho vykonania vrátane informácie o povinnosti spotrebiteľa zaplatiť čerpanú istinu a príslušný úrok podľa § 13 ods. 3, ako aj o výške úroku za deň alebo o spôsobe jej výpočtu,
- x) názov a adresu príslušného kontrolného orgánu podľa § 23,
- y) priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 21 ods. 2 za príslušný kalendárny štvrtrok; platnou priemernou hodnotou ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere uzatvorených do 15 kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov za príslušný kalendárny štvrtrok je priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver za predchádzajúci kalendárny štvrtrok.

Podľa § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak

- a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1 a neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y),
- b) je v zmluve o spotrebiteľskom úvere uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa.

Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

Podľa § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka, ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Súd právny vzťah medzi žalobcom a žalovanou, ktorý je predmetom tohto konania a ktorý je založený Zmluvou posúdil ako vzťah spotrebiteľský, podliehajúci právnomu režimu zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu uzavretia Zmluvy (7.7.2011). Súd pri názore o správnosti aplikácie zákona č. 129/2010 Z.z. vychádzal zo skutočnosti, že žalobca mal v čase uzavretia Zmluvy postavenie veriteľa tak, ako ho definuje ustanovenie § 2 písm. b) zákona č. 129/2010 Z.z., pretože ako právnická osoba zapísaná v obchodnom registri podnikajúca v právnej forme akciovej spoločnosti poskytla žalovanej úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti vykonávanej v predmete podnikania zapísanom v obchodnom registri. Žalovaná uzavrela zmluvu ako fyzická osoba - nepodnikateľ, a teda má v zmysle § 2 písm. a) zákona č. 129/2010 Z.z. postavenie spotrebiteľa. Predmetná Zmluva je tak v zmysle § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z., ako aj v zmysle § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka zmluvou spotrebiteľskou v podobe spotrebiteľského úveru.

Pre spotrebiteľské zmluvy je vo všeobecnosti charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom spravidla z pozície „slabšej“ zmluvnej strany, nakoľko práve dodávateľ je tvorcom zmluvných podmienok, ktoré sú vopred určené a ktoré spotrebiteľ spravidla nemá možnosť reálne ovplyvniť. Účelom právnej úpravy obsiahnutej v ustanovení § 52 a nasledujúce Občianskeho zákonníka a v zákone č. 129/2010 Z.z. je práve vyrovnávať túto nerovnováhu v právnom postavení dodávateľa a spotrebiteľa. Vychádza sa totiž z predpokladu, že predovšetkým spotrebiteľ uzatvára zmluvu s dodávateľom v dobrej viere, že dodávateľ vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkané služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Preto súd v záujme naplnenia ochrany spotrebiteľa preskúmal dôvodnosť žalovaného nároku, najmä v kontexte jeho súladu s príslušnými právnymi normami upravujúcimi ochranu spotrebiteľov.

Na základe výsledkov vykonaného dokazovania má súd za jednoznačne preukázané, že žalobca ako veriteľ a žalovaná uzavreli dňa X.X.XXXX Úverovú zmluvu č. XXXXXXXXXXXX, na základe ktorej vzniklo žalovanej právo na poskytnutie účelového úveru vo výške 1.700 EUR s tým, že v zmluve bola dohodnutá celková čiastka splatná spotrebiteľom vo výške 3.549 EUR, počet splátok 84, mesačná splátka 42, 25 EUR, ročná úroková sadzba 23,61 %, RPMN od 26,7 do 27,7 %, priemerná RPMN 17,62 %, lehota splatnosti 84 mesiacov po poskytnutí úveru a to do 15. dňa v poslednom mesiaci.

Táto Zmluva musí okrem všeobecných náležitostí zmluvy obsahovať aj osobitné náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere obsiahnuté v § 9 zákona č. 129/2010 Z.z., absenciu ktorých tento zákon v ustanovení § 11 spája s následkom bezúčinnosti a bezpoplatkovosti úveru.

Súd musí po dôkladnom preskúmaní obsahu zmluvy konštatovať, že neobsahuje údaje v zmysle § 9 ods. 2 písm. i) zákona č. 129/2010 Z.z., ako sú napríklad index alebo referenčná úroková sadzba, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, alebo časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, či podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny. Okrem toho súd aplikáciou ustanovenia § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 258/2001 Z.z. zistil aj ďalší nedostatok obsahovej náležitosti žalobcom predloženej Zmluvy spočívajúci v neuvedení výšky, počtu a termínu splátok istiny, úrokov a iných poplatkov.

Súd tiež po preskúmaní obsahu Zmluvy zistil, že táto neobsahuje údaj o dobe trvania zmluvy a termíne konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru v zmysle § 9 ods. 2 písm. f) zákona č. 129/2010 Z.z.. Táto náležitosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere predstavuje pre spotrebiteľa (v danom prípade pre žalovaného) dôležitú informáciu, obsahom ktorej je určenie presného dňa, v ktorom dôjde k zániku záväzku založeného Zmluvou v dôsledku jeho splnenia pri riadnom dodržaní rozvrhnutých splátok.

Preto je potrebné, aby táto informácia bola v Zmluve uvedená presne, jasne, určito a zrozumiteľne. V bode 48 Zmluvy je však uvedená lehota splatnosti úveru 48 mesiacov po poskytnutí úveru a to do 15. dňa v poslednom mesiaci. Za týmto bodom v Zmluve nasleduje husto písaný text malým písmom na hranici čitateľnosti, v ktorom sa uvádza: „Prvá splátka je splatná po mesiaci od dátumu poskytnutia úveru. Pokiaľ kalendárny mesiac nasledujúci po poskytnutí úveru neobsahuje poradové číslo dňa poskytnutia úveru, je splatnosť prvej splátky posledný deň v tomto kalendárnom mesiaci. Dátum splatnosti druhej a nasledujúcich splátok je vždy 15. deň v kalendárnom mesiaci, počnúc kalendárnym mesiacom nasledujúcim po mesiaci, v ktorom je splatná prvá splátka“. Takže na jednej strane je lehota splatnosti 48 mesiacov po poskytnutí úveru a na strane druhej sa v Zmluve uvádza, že prvá splátka je splatná po mesiaci od dátumu poskytnutia úveru. Tieto dve ustanovenia Zmluvy si vzájomne odporujú a spôsobujú stav, kedy je pre spotrebiteľa ťažké určiť, v ktorom mesiaci je potrebné začať so splácaním úveru a v ktorý deň bude úver splatený. Toto ustanovenie Zmluvy teda nenapĺňa zákonom požadované uvedenie doby trvania zmluvy formou presného dátumu alebo iného presného a určiteľného kritéria, ktoré nebude pre spotrebiteľa zavádzajúce.

V bode 42 Zmluvy sa nachádza dojednanie o výške ročnej percentuálnej miery nákladov (ďalej len „RPMN“) a to vo forme intervalu od 39,4 % do 41,9 %, pričom opäť (ako v prípade konečnej splatnosti úveru) v poznámke označenej dvomi hviezdikami drobným písmom je v texte Zmluvy uvedené, že „Presná hodnota RPMN závisí na dni poskytnutia úveru. Klient súhlasí s tým, že presnú výšku RPMN mu Spoločnosť oznámi po poskytnutí úveru“. Toto zmluvné dojednanie však podľa názoru súdu nie je naplnením znenia ustanovenia § 9 ods. 2 písm. j) zákona č. 129/2010 Z.z., ktorá požaduje uvedenie ročnej percentuálnej miery nákladov a nie jeho intervalu, resp. stavu, kedy dodávateľ po uzavretí zmluvy sám určí (a spotrebiteľ sa dozvie), aká vlastne bude výška RPMN, pričom túto skutočnosť už spotrebiteľ dodatočne ovplyvniť nedokáže. RPMN je jedným zo základných údajov, ktoré majú slúžiť spotrebiteľovi pri rozhodovaní sa o akceptácii návrhu na uzavretie zmluvy, pretože ide o celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, vyjadrené ako ročné percento z celkovej výšky spotrebiteľského úveru. Spotrebiteľ už v čase uzatvárania zmluvy (pred podpisom zmluvy v štádiu rozhodovania sa o akceptácii návrhu) musí dostať informáciu o výške celkových nákladov spojených so splácaním úveru tak, aby vedel jednoducho zhodnotiť výhodnosť resp. nevýhodnosť predmetného úveru v porovnaní s inými úvermi na trhu s úvermi. Spotrebiteľ na seba preberá povinnosti dlžníka momentom uzavretia zmluvy o úvere (podpisom zmluvy zmluvnými stranami) a nie až po oznámení presnej výšky RPMN po poskytnutí úveru, a preto je irelevantné, či následne (až po uzavretí zmluvy) žalobca oznámil spotrebiteľovi presnú hodnotu RPMN. Takto formulované ustanovenie Zmluvy podľa názoru súdu deklaruje snahu veriteľa smerujúcu k obchádzaniu zmyslu a účelu tohto ustanovenia zákona č. 129/2010 Z.z., a preto súd tomuto právu nemôže poskytnúť ochranu.

Vo vzťahu k argumentácii žalobcu uvedenej v odôvodnení žaloby týkajúcej sa použitia ustanovení Úverových zmluvných podmienok súd uvádza, že podstatné náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere stanovené v § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. musia byť jasne, určito a zrozumiteľne inkorporované do vlastného textu Zmluvy. Súd nepopiera, že časť zmluvných dojednaní môže byť určená odkazom na všeobecné obchodné podmienky (resp. úverové podmienky a pod.), avšak toto sa môže vzťahovať iba na menej podstatné náležitosti zmluvy. Preto súd tieto úverové zmluvné podmienky neakceptoval ako relevantný právny nástroj na odstránenie vytýkaných obsahových nedostatkov Zmluvy. Navyše ani žalobcom predložené úverové zmluvné podmienky neobsahujú také ustanovenia, ktoré by jasným a zrozumiteľným spôsobom určovali tie nedostatky Zmluvy, ktoré súd uviedol v zmysle požiadaviek zákona č. 129/2010 Z.z..

Na základe vyššie uvedených dôvodov a pri aplikácii citovaných právnych predpisov dospel súd k jednoznačnému záveru, že Zmluva neobsahuje náležitosti ustanovené v § 9 ods. 2 písm. f), i), j), k) zákona č. 129/2010 Z.z., čo má v zmysle § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. za následok, že spotrebiteľský úver poskytnutý žalovanému na základe Zmluvy je bezúročný a bez poplatkov.

Súd pri súdnej kontrole úverovej zmluvy zistil, že sa v nej nachádza zavádzajúci údaj o RPMN, ktorý je v zmluve uvedený vo výške od 26,7 do 27,7 %.. Z internetového portálu MF SR tabuľky priemerné úrokové miery vyplýva, že v júli 2011 boli priemerné úrokové sadzby pri spotrebiteľských úveroch od 1-5 rokov vo výške 12,86 %. V úverovej zmluve uzavretej účastníkmi konania 7.7.2011 je uvedená ročná úroková sadzba 23,61 %. Táto úroková sadzba uvedená v úverovej zmluve je teda takmer 2-násobne vyššia, aká bola priemerná úroková sadzba ročná v bankách.

Naviac nesprávne je uvedený údaj o priemernej RPMN vychádzajúc z údajov o priemernej RPMN z internetovej stránky NBS ku dňu poskytnutiu úveru (7.7.2011). Súd považuje tieto dve zmluvné dojednania za nekalé, v rozpore s dobrými mravmi, pretože nesprávne uvedený údaj o výške RPMN je zavádzaním a klamaním spotrebiteľa, ide o nekalé správanie.

Podľa § 48 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, od zmluvy môže účastník odstúpiť, len ak je to v tomto alebo v inom zákone ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté. Odstúpením od zmluvy sa zmluva od začiatku zrušuje, ak nie je právnym predpisom ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté inak.

Podľa § 457 Občianskeho zákonníka, ak je zmluva neplatná alebo ak bola zrušená, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal.

Podľa § 565 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšej nasledujúcej splátky.

Podľa § 3 písm. a) Hlavy 7 úverových zmluvných podmienok spoločnosti Home credit Slovakia, a.s. s názvom Ukončenie úverovej zmluvy o poskytnutí úveru Klient je povinný celý čerpaný úver splatiť na požiadanie spoločnosti v prípade, že sa oneskoril s platením aspoň dvoch splátok alebo sa oneskoril s platením jednej splátky po dobu dlhšiu ako tri mesiace.

Podľa § 6 prvá a druhá veta Hlavy 7 úverových zmluvných podmienok spoločnosti Home credit Slovakia, a.s. s názvom Ukončenie úverovej zmluvy o poskytnutí úveru v prípadoch podľa § 3 a 4 tejto hlavy je spoločnosť oprávnená od úverovej zmluvy odstúpiť, pozastaviť čerpanie už poskytnutého úveru alebo dohodnutý úver neposkytnúť. Spoločnosť je oprávnená v týchto prípadoch úver po zosplatnení neúročiť.

Žalobca v dôsledku omeškania s úhradou záväzkov vyplývajúcich z úverovej zmluvy vyzval žalovanú k splateniu celého úveru čerpaného na základe tejto zmluvy. V samotnej žalobe žalobca uvádza, že výzvou zo dňa 28.5.2012 využil možnosť v zmysle Hlavy s názvom Ukončenie úverovej zmluvy úverových zmluvných podmienok a vyzval žalobcu na splatenie celého zostatku úveru. Posúdiac uvedený úkon žalobcu podľa jeho obsahu a teda aj z jeho odkazu v žalobe na ustanovenia hlavy 7 úverových zmluvných podmienok žalobcu, mal súd za to, že žalobca mienil od uzatvorenej zmluvy odstúpiť, keďže z odkazu na uvedenú časť zmluvných podmienok táto skutočnosť plynie. V samotnej žalobe žalobca nepoukazuje na skutočnosť, že mal záujem ukončiť zmluvný vzťah iným spôsobom ako je uvádzaný v hlave 7 s názvom ukončenie úverovej zmluvy o poskytnutí úveru v prípade oneskorenia sa s platením splátok. V samotnej hlave 7 úverových zmluvných podmienok je uvedené, že zánik zmluvy iným spôsobom je upravený v iných ustanoveniach úverovej zmluvy, úverových podmienkach alebo v právnych predpisoch. V danom prípade žalobca odkazuje na splatenie celého zostatku úveru, čo podľa obsahu výzvy ako aj odkazu v žalobe na ukončenie zmluvy s prihliadnutím na ust. § 853 OZ možno považovať za odstúpenie od úverovej zmluvy podľa § 48 ods. 2 Občianskeho zákonníka a požadovanie vrátenia sumy v zmysle § 457 Občianskeho zákonníka. Preto podľa § 457 Občianskeho zákonníka vznikol žalobcovi nárok na úhradu rozdielu medzi poskytnutým úverom a uhradenými splátkami, nie však z titulu úveru, ale z titulu bezdôvodného obohatenia.

Podľa § 107 ods. 1, 3 Občianskeho zákonníka právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil. Ak sú účastníci neplatnej alebo zrušenej zmluvy povinní navzájom si vrátiť všetko, čo podľa nej dostali, prihliadne súd na námietku premlčania len vtedy, ak by aj druhý účastník mohol premlčanie namietať.

V zmysle § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa účinného od 01.05.2014 orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď by inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával.

Vzhľadom na uvedené je súd povinný z úradnej moci prihliadať na oslabenie nároku žalobcu voči spotrebiteľovi z dôvodu jeho premlčania. Ide o procesné ustanovenie, ktoré je súd povinný aplikovať v čase rozhodovania o predmetnom nároku.

Nárok na bezdôvodné obohatenie sa v zmysle § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka premlčuje v dvojročnej subjektívnej premlčacej dobe a najneskôr v objektívnej trojročnej premlčacej dobe. V prejednávanej príhode má nárok žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia svoj základ v spotrebiteľskej zmluve.

Z vykonaných dôkazov súd zistil, že k omeškaniu s 2 splátkami došlo už k 15.4.2012, pričom žalobca právo na zaplatenie dlžnej sumy voči žalovanej uplatnil až dňa 28.5.2012, keď ju listom vyzval zaplatiť mu dlžnú sumu do 15 dní od odoslania výzvy. Práve deň, kedy došlo k omeškaniu s úhradou 2 splátok považuje súd za určujúci pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby na vydanie bezdôvodného obohatenia. Skutočnosť, že už dňa 15.4.2012 mal žalobca vedomosť o tom, že žalovaná je v omeškaní so splatením dvoch splátok, je preukázateľne momentom, kedy žalobca sa objektívne dozvedel, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil a teda už v tento deň mohol realizovať výzvu na vrátenie celého poskytnutého úveru. Námetka premlčania by teda bola nedôvodná len v prípade, ak by žalobca žalobu podal do dvoch rokov od tohto momentu, čo sa nestalo. Žaloba bola podaná na súd až dňa 5.5.2014, teda po uplynutí dvojročnej premlčacej doby. Vzhľadom na zákonný príkaz vyplývajúci z už citovaného ust. §5b zákona č.250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa nemohol súd premlčané právo žalobcovi priznať a preto jeho žalobu bez ďalšieho zamietol.

Naviac argumentačne súd poukazuje aj na skutočnosť, že v danej veci alternuje aj iné prísnejšie právne posúdenie, v zmysle ktorého žalobca vystupujúci ako dodávateľ - poskytovateľ spotrebiteľských úverov nebankovým spôsobom (vid' OR) v rámci svojho predmetu činnosti, u ktorého sa predpokladá jeho znalosť právnych predpisov upravujúcich poskytovanie úverov spotrebiteľovi a náležitostí právnych úkonov a že by mal konať s odbornou starostlivosťou a dodržať požadované náležitosti právneho úkonu a nekonať v rozpore s dobrými mravmi. Jedná sa o tzv. prezumcia znalosti práva. Taktiež je nepochybné, že bol v postavení dodávateľa tým silnejším účastníkom zmluvného vzťahu. Súd poukazuje aj na odôvodnenie rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 8Co/112/2014 zo dňa 18.12.2014 (citácia : „ Odvolací súd má za to, že aj odplata, ktorá je v súlade s nariadením vlády č. 238/2008 Z.z. ktorým sa ustanovuje výška, ktorú nesmie prevýšiť odplata za poskytnutie spotrebiteľského úveru, môže byť v rozpore s dobrými mravmi. Ustanovenie § 3 Občianskeho zákonníka je určené práve na situácie, kedy výkon práva vyplývajúci zo všeobecne záväzných právnych predpisov je v rozpore s neformálnym normatívnym systémom dobrých mravov. Dodávateľ ako profesionál by mal preukazovať, z akého dôvodu navrhol úrok v určitej výške a či konkrétne okolnosti prípadu a situácia spotrebiteľa boli takého charakteru (napríklad také rizikové), že vyžadovali stanovenie úrokovej sadzby prevyšujúcej 80 % ročne. Dôkazná povinnosť v tomto smere je na žalobcovi ako na dodávateľovi. Pokiaľ nebudú preukázané žiadne okolnosti odôvodňujúce iný záver (a žalobca v žalobe ani v odvolaní žiadne takéto okolnosti netvrdí), je možné súhlasiť so záverom súdu prvého stupňa, že úver s úrokovou sadzbou nad 80 % ročne je v rozpore s dobrými mravmi. Zmluva o úvere je teda neplatná pre absenciu jej podstatnej náležitosti (dojednanie o úroku) a žalovaný je povinný podľa zásad o bezdôvodnom obohatení vrátiť žalobcovi len poskytnutú sumu úveru.“). Súd v tomto poukazuje aj na rozhodnutia súdov (Krajský súd v Trenčíne vo veci 17Co/313/2010 mal za úroky nezodpovedajúce dobrým mravom úroky vo výške 24 % ročne, Krajský súd v Prešove vo veci 3Co/67/2008 úroky nad 25 %, Najvyšší súd SR vo veci 1MCdo/1/2009 úroky vo výške 60 % a ďalšie napr. rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 5Cdo/26/2011 a Krajského súdu v Prešove sp. zn. 8Co/116/2014). Úrok z úveru je jedným zo znakov, ktoré zmluvu o úvere definujú (je jej podstatnou náležitosťou čo do vzniku). Keďže ho súd považuje za dojednaný v rozpore s dobrými mravmi, t.j. jeho dojednanie v týchto výškach je neprijateľnou podmienkou, súd má za to, že v zmluve absentuje jeho uvedenie. Keďže túto časť zmluvy od jej zvyšnej časti nie je možné oddeliť, má to za následok, že zmluva o pôžičke (ako spotrebiteľskom úvere), ktoré predchodca žalobcu so žalovanou uzavreli, sú celé neplatné pre jej rozpor so zákonom v zmysle § 39 OZ s poukazom na § 3 ods. 1 OZ.

Predložená zmluva o úvere vrátane zmluvných dojednaní a príloh je pre spotrebiteľa neprieľadná, nezrozumiteľná a znevýhodňujúca vychádzajúc z jej neúplnosti postavenie spotrebiteľa. Zmluvné dojednanie, či určité časti zmluvy spotrebiteľ určite žiadnym spôsobom nedojednával, keďže sú vopred predtlačené bez možnosti vpisovania nových údajov a sú navyše písané drobnejším písmom ako zmluva.

Otázkou drobného písma v Zmluvách, či Úverových podmienkach, sa rovnako už zaoberali aj sudy a opakovane vyslovili, že sa jedná o neprijateľnú zmluvnú podmienku. Skutočnosť, že písmo je nečitateľné, pričom obsahuje kľúčové dojednania zakotvujúce povinnosti a sankcie, považoval súd za neprijateľnú zmluvnú podmienku (nález Ústavného súdu ČR I. ÚS 342/09 zo dňa 15.6.2009). Ich obsahom je rovnako množstvo neprijateľných podmienok, ktoré nebyť premlčania nároku by súd považoval za minimálne rozporné s predpismi upravujúcimi ochranu spotrebiteľa a priamo v rozpore s dobrými mravmi (napr. neprímerane vysoká úroková sadzba, či rozpor v poskytnutej výške úveru, poplatok vopred za odklad splátok a pod..). Tieto neprijateľné dojednania súd dodáva už len príkladmo, oproti v rozpore s dobrými mravmi dohodnutej ročnej úrokovej sadzbe.

Považujúc uvedené dojednania za odporujúce dobrým mravom a vyššie citovanými ustanoveniami zákonov na ochranu spotrebiteľa, medzi účastníkmi nastáva režim bezdôvodného obohatenia v zmysle § 451 OZ v spojení s § 457 OZ a je namieste, aby si účastníci vrátili navzájom poskytnuté plnenia v zmysle § 457 OZ bez akýchkoľvek poplatkov a zmluvných pokút, pre ich rozpor s cit. ust. § 37 ods. 1 OZ, § 39 OZ, § 457 OZ. Súd je názoru, že žalobca sa o bezdôvodnom obohatení mohol dozvedieť už len tým, že plnil z absolútne neplatného právneho úkonu, ktorého neplatnosť zaviniel tým, že nedodržiaval jeho zákonom stanovené náležitosti a nedbal na ochranu spotrebiteľa. Vzhľadom k tomu, že predchodca žalobcu vystupuje ako dodávateľ - poskytovateľ spotrebiteľských úverov nebankovým spôsobom (viď OR) v rámci svojho predmetu činnosti súd predpokladá jeho znalosť právnych predpisov upravujúcich poskytovanie úverov spotrebiteľovi a náležitostí právnych úkonov a že mal konať s odbornou starostlivosťou a dodržať určitosť, jasnosť a najmä zrozumiteľnosť právneho úkonu. Jedná sa o tzv. prezumcia znalosti práva. Taktiež je nepochybné, že žalobca, v postavení dodávateľa je tým silnejším účastníkom zmluvného vzťahu. Akékoľvek rozšírenie záväzkov spotrebiteľa vrátane platenia zmluvnej pokuty popri vzájomnej reštitučnej povinnosti v zmysle § 457 OZ postavenie spotrebiteľa zhoršuje a plnenie žiadané nad rámec cit. ustanovenia by bolo v rozpore so zákonom a preto nemôže byť priznané. Pri takomto právnom posúdení by nastalo premlčanie pohľadávky žalobcu už dokonca dňom 7.7.2013.

Podľa § 142 ods. 1 O.s.p., účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p., pričom z hľadiska procesného posúdiac úspech v konaní, neúspešný žalobca nemal nárok na náhradu trov konania a úspešná žalovaná si náhradu trov konania neuplatnila, preto jej ju súd nepriznal.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa doručenia jeho písomného vyhotovenia na Okresný súd Bardejov.

Podľa § 205 ods. 1 O.s.p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 O.s.p. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 205 ods. 3 O.s.p. rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Podľa § 251 ods. 1 O.s.p. ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.